

Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente 's-Hertogenbosch

Van: Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Betreft: Advies inzake Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp NO Brabant 2020 - 2023

's-Hertogenbosch, 20 oktober 2019

Geacht College,

Inleiding

Naar aanleiding van uw verzoek brengt de “Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp” een advies uit met betrekking op plannen, zoals beschreven in de nota ‘Regionaal beleidsplan Jeugdhulp 2020 - 2023’. De adviesraad heeft m.b.t. de inhoud van de nota een informatief gesprek gevoerd met mevrouw Bernice Cornelissen, beleidsambtenaar Jeugdhulp van uw gemeente. De Adviesraad heeft in dit gesprek kennis genomen van de wijze waarop de nota tot stand is gekomen en met name gesproken over de vele vragen die de ontwikkelingen van de jeugdhulp in de komende jaren onzeker maken.

Wij delen de zorgen m.b.t. de ontwikkelingen van de Jeugdzorg. Berichtgevingen in de media, verhalen over kwaliteit en personeelstekort, het stoppen met jeugdhulp door instellingen die zijn vastgelopen door bureaucratische procedures of te maken hebben met een te kort aan geld en niet meer verder kunnen, te lange wachlijsten, enz.; deze ontwikkelingen maken het niet makkelijk om het vertrouwen in een goede zorg voor de jeugd hoog te houden. De Adviesraad wil desalniettemin in positieve zin mee blijven denken over het tot stand brengen van een acceptabele en kwalitatief verantwoorde zorg voor de jeugd.

Het Regionale beleidsplan Jeugdhulp 2020 - 2023 Noord Oost Brabant

Het beleidsplan voor de komende jaren is helder beschreven en laat enerzijds de ambitie zien om de zorg voor de jeugd zo goed mogelijk inhoud en structuur te geven en anderzijds leest de Adviesraad de zorgen over de haalbaarheid en over de wijze waarop de plannen in de praktijk invulling moeten gaan krijgen. De nota schetst een beeld van een doorlopend proces van ontdekken en leren waarbij een culturele omslag plaatsvindt, die voor zowel inwoners, professionals, beleidsontwikkelaars e.a. impact heeft. Het is een proces van lange adem.

Na een periode van het opstellen van transitie en organisatorische modellen is het moment aangebroken dat de veranderingen, die minder door regels gestuurd worden, maar meer vanuit persoonlijke beleving, houding en gevoelde verantwoordelijkheid invulling en vorm moeten krijgen. De beleidsnotie geeft daar meerdere aanzetten voor. Deels hebben deze veranderingen ook betrekking op pragmatische regelzaken, maar meer dan dat wordt er een beroep gedaan op de eigen krachten, initiatieven en verantwoordelijkheden van burgers. Dit is de inhoud van de transformatie.

Advies m.b.t. de regievoering bij het proces tot transformatie

De Adviesraad onderkent en deelt het belang van deze stap in het proces van maatschappelijke verandering. In de onderhavige beleidsnota betreft het overigens niet alleen de jeugdigen, maar eveneens de (pleeg)ouders, verwanten, de (maatschappelijk) ondersteuners, leerkrachten, de beleidsmakers en ieder die tot het netwerk van de jeugdigen in dit proces een rol heeft.

Om de regie van deze mentale maatschappelijke omwenteling (de transformatie) te sturen wordt een doordachte empathische houding en deskundigheid vereist, waarbij een vorm van (zelf)reflectie op deze vaardigheden een belangrijk aspect is. De gemeente zal zich deze kwaliteiten voldoende eigen moeten maken. De adviesraad adviseert om te (laten) onderzoeken welke van de huidige werksystemen het beoogde veranderingsproces stagneren en in hoeverre medewerkers extra ondersteund moeten worden om in een nieuwe werkklimaat optimaal te kunnen functioneren.

In het beleidsplan worden een reeks transformatiedoelen beschreven (pag. 6). De Adviesraad onderschrijft de noodzaak om deze ‘doelen’ verder inhoud te geven. Het kan leiden tot een snellere verwezenlijking van de transformatie. De Adviesraad heeft enkele vragen/kanttekeningen bij een aantal van deze doelen.

- Het begrip normaliseren heeft vaak de betekenis van iets dat men als ‘normaal’ ziet en vanuit die optiek andere invullingen/gedragingen veroordeeld. In het kader van het veranderingsproces is de

Adviesraad van mening dat het begrip normaliseren beter vervangen kan worden door het begrip flexibiliseren. De inhoud van flexibilisering geeft een minder statische betekenis dan het begrip normalisering. Ook het werken vanuit maatwerk, zoals dat in de nota wordt aangegeven als de nieuwe manier van werken associeert beter met flexibiliseren dan met normaliseren. Het geeft ruimte bij interpretatie en het kiezen voor andere vormen van ondersteuning.

- De integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur' onderschrijft de Adviesraad zeer. De praktijk laat vaak zien, dat een jongere of een gezin, ondanks de goede bedoelingen toch vaak te maken heeft met een veelvoud aan ondersteuners/hulpverleners. Het zou niet meer dan een regelzaak moeten zijn dat een gezin maar met één regisseur te maken krijgt. Het bevordert het onderling vertrouwen en de kans om niet opnieuw bepaalde informatie meerdere keren te moeten vertellen of afhankelijk zijn van weer een 'vreemde', enz. Te maken hebben met zo min mogelijk hulppersonen bevordert de transformatiegedachte, waarbij vertrouwen een sleutelwoord vormt.
- Ouders en jeugdigen betrekken bij de kwaliteit van jeugdhulp. De Adviesraad deelt deze opvatting. Wij zijn van mening dat het betrekken van ervaringsdeskundigen een sterke positieve bijdrage kan leveren. Het zal zeker de transformationele ontwikkeling ten goede komen. Het sturen 'van onder op' geeft meer inhoudelijke kracht dan het sturen vanuit posities, waar de ervaringsbeleving ontbreekt.

Hoe verder

De Adviesraad kan zich voor een overgroot deel vinden in de uitgangsgedachten voor het te voeren beleid.

Wij zijn tevens tevreden met de open wijze van communiceren over de onzekerheden en de zorgen rond de ontwikkelingen van de jeugdzorg met het oog op de toekomst.

Het opstellen van de vervolgnota met daarin het zoeken naar concrete uitwerkingen van de plannen, zien wij met vertrouwen tegemoet. Het is aan te bevelen om meerdere partijen zoals bijv. cliënten(vertegenwoordigers), instellingen, uitvoerende praktijkwerkers, beleidsmedewerkers e.a. uit te nodigen om deel te nemen aan het gesprek over de benodigde vervolgstappen. De Adviesraad wil graag meedenken en participeren bij de totstandkoming van deze nota.

Met vriendelijk groet,

Frans Leenders,

voorzitter Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch